

JUDr. Machala: Prečo je nevypovedateľná zmluva s USA pre Slovensko maximálne nevýhodná

- CZ24 News | 26. ledna 2022

SLOVENSKO: Advokát a aktivista, signatár jednej z hromadných pripomienok voči vojenskej zmluve Slovenska so Spojenými štátmi americkými, JUDr. Lukáš Machala presne v deň vzniku Slovenskej republiky, 1. januára spolu s ďalšími kolegami podal na Ministerstvo obrany Slovenskej republiky hromadnú pripomienku, z ktorej vyberáme podstatné výhrady voči jej obsahu.

V hromadnej pripomienke sme navrhli **odmietnuť návrh dohody v celom rozsahu** pre zjavný **rozpor s ústavnými princípmi a právami**, ktoré sú zakotvené v Ústave Slovenskej republiky a platnom právnom poriadku Slovenskej republiky, vysvetľuje JUDr. Machala a uvádza deväť zásadných výhrad voči jej obsahu.

Predmetná dohoda môže dôvodne spôsobiť **trvalé a vážne poškodenie národných a štátnych záujmov Slovenskej republiky** a môže priamo aj nepriamo ohroziť **bezpečnosť slovenských občanov**. Pre mňa ako právnika je neakceptovateľné, že táto dohoda ohrozuje aj **princíp právnej istoty** a v neposlednom rade **mier** na území našej vlasti.

Dohoda o spolupráci v oblasti obrany vykazuje **hrubý nepomer** pri stanovení práv a povinností zmluvných strán. Kým Slovenská republika je v podstate v pozícii „povinného“, USA sú v pozícii „oprávneného“. Táto Dohoda týmto spĺňa znaky **zmluvy, ktorá je uzavretá za nápadne nevýhodných podmienok pre jednu stranu** – konkrétne **pre Slovenskú republiku**, v zmysle princípu **rovnosti zmluvných strán**.

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘÍSPĚT

Narušenie princípu rovnosti zmluvných strán je **v rozpore s dobrými mravmi**. Je to vážne najmä z dôvodu, že ide o tzv. „**prezidentskú dohodu**“, čo znamená, že Dohoda má mať v zmysle ustanovenia článku 7 odsek 5 Ústavy Slovenskej republiky **prednosť pred slovenskými zákonmi**.

Jednotlivé ustanovenia Dohody sú písané vágne, čo **ohrozuje porozumenie a správny výklad jej ustanovení**. Znenie Dohody umožňuje v mnohých bodoch nejednoznačný výklad, a preto táto Dohoda **má vady** z pohľadu **určitosti a zrozumiteľnosti jej obsahu**. Za obzvlášť závažný **nedostatok určitosti a zrozumiteľnosti** ustanovení navrhovanej Dohody považujem **neriešenie tzv. kolízie jurisdikcií**.

Je to vlastne **presné a jednoznačné určenie, ktoré právo má** v tom-ktorom prípade v zmysle Dohody **prednosť**, a ktorým právnym poriadkom sa budú riadiť jednotlivé ustanovenia Dohody? **Právna istota a predvídateľnosť** je esenciálnym predpokladom fungovania právneho štátu. Keďže v navrhovanej Dohode právna istota aj predvídateľnosť evidentne absentuje, považujem ju za zmätočnú a za spôsobilú generovať **vážne a neriešiteľné aplikačné problémy v praxi**.

Zásadnou vadou Dohody je **neurčitý a nedostatočný spôsob, akým majú zmluvné strany riešiť prípadné spory?** V Dohode **chýba jasný a nespochybniteľný mechanizmus riešenia vzájomných sporov**, ktoré vyplynú z uplatňovania navrhovanej Dohody. Slovenská republika sa akceptovaním takto formulovanej metodiky sporovej agendy prakticky **vzdáva akejkolvek možnosti účinne a objektívne vyriešiť spory s americkou stranou na zvrchovanom slovenskom území!**

Dohoda je formulovaná tak, že **Slovenská republika prakticky nemá žiadnu možnosť účinne Dohodu v budúcnosti vypovedať**, čím umožňuje prakticky **dlhodobý a časovo neobmedzený pobyt amerických ozbrojených síl na našom území!**

Predmetná dohoda je neakceptovateľná aj z hľadiska **diskriminácie občanov Slovenskej republiky**, a to tým, že slovenské orgány štátnej správy alebo územnej samosprávy nemajú dostatočné mechanizmy na vymáhanie platného právneho poriadku Slovenskej republiky voči príslušníkom ozbrojených síl USA.

Diskriminácia občanov súvisí aj s neprimeraným zasahovaním do vlastníckych práv, s diskrimináciou v oblasti priestupkového, daňového, stavebného konania, ochranou verejného zdravia a ďalších oblastí práva, kde sú cudzí štátni príslušníci, zastrešení pod hlavičkou ozbrojených síl USA, oslobodení od zákonných povinností, ktoré musia plniť slovenskí občania na území Slovenskej republiky, alebo majú americkí štátni príslušníci neprimerané výhody.

Rovnako je neakceptovateľné, že v zmysle navrhovanej Dohody príslušníci ozbrojených síl USA vrátane civilnej zložky sú **vyňatí z konaní o občianskoprávnu náhradu škody. Tiež nie je možné akceptovať takmer neobmedzenú možnosť ozbrojených síl USA dočasne využívať verejný a súkromný majetok štátu, samospráv, ale aj slovenských fyzických a právnických osôb pre svoje účely!** Je to významný zásah do práv slovenských subjektov verejného aj súkromného práva!

Predmetná Dohoda je neprijateľná aj z hľadiska **ohrozenia bezpečnosti slovenských občanov a možného ohrozenia mierového statusu našej vlasti**. Slovenská republika si nevyhradila možnosť obmedziť druh vojenských a civilných operácií, ktoré chcú USA vykonávať z územia a na území Slovenskej republiky. Absencia akejkolvek „mierovej“ poistky v Dohode môže Slovenskú republiku zatiahnuť do vojnového konfliktu. Ak budú totiž ozbrojené sily USA uskutočňovať **akty vojnového násillia**, môže ísť o agresiu aj zo strany Slovenskej republiky. Podľa rezolúcie VZ OSN 3314 z roku 1974, sa za **agresiu** považuje aj poskytnutie územia na vojenské operácie proti inému štátu.

Neakceptovateľné je aj obmedzenie právomocí slovenských orgánov v oblasti **trestného práva** voči príslušníkom Ozbrojených síl USA a civilných zamestnancov. V praxi to môže spôsobiť, že slovenskí občania poškodení prípadnou trestnou činnosťou príslušníkov Ozbrojených síl USA sa nebudú môcť domáhať svojich práv v trestnom konaní na Slovensku, keďže dohoda poskytuje americkým vojakom a civilným zamestnancom značnú mieru **bezrestnosti**.

Pripomienka k Návrhu na uzavretie **Dohody o spolupráci v oblasti obrany medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Spojených štátov amerických** (materiál č. LP/2021/786, rezortné číslo SEOP-118-8/2021OdMV), ktorý bol na medzirezortné pripomienkové konanie (portál SLOV-LEX) predložený Ministerstvom obrany Slovenskej republiky dňa 14. 12. 2021.

Materiál je zverejnený na portáli SLOV-LEX

tu: <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2021/786>. Dôvodom našej intervencie je bezprecedentný zásah do **suverenity slovenského právneho poriadku** zo strany tretej strany – vlády Spojených štátov amerických, amerických Ozbrojených síl a ďalších subjektov, ktoré pôsobia pod americkou jurisdikciou.

Lukáš Machala

[ZDROJ](#)